

ส่องสถานการณ์ตลาดและโอกาสของผลิตภัณฑ์ Plant Based ในตลาดจีน

หลายปีมานี้ ผลิตภัณฑ์อาหารที่มาจากพืชเป็นหลัก หรือที่เรียกว่าผลิตภัณฑ์ Plant Based กำลังเป็นกระแสที่ได้รับความนิยมทั้งในและต่างประเทศ โดยข้อมูลจากบริษัท Euromonitor บริษัทวิจัยการตลาดระดับโลก เปิดเผยว่า ตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based ที่ใหญ่ที่สุดในโลกคือประเทศจีน มียอดขายคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44 ของส่วนแบ่งทั้งหมดในตลาดโลก โดยในปีที่ผลิตภัณฑ์ Plant Based แบบดั้งเดิม (ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากถั่ว) ในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย (CAGR) คิดเป็นร้อยละ 9.4 ต่อปี ขณะที่ในช่วงที่มีการระบาดของโรค COVID – 19 ก็พบว่าผลิตภัณฑ์ Plant Based มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะโปรตีนจากถั่ว โปรตีนจากถั่วลูกไก่ และมีการคาดการณ์ว่าตลาด Plant Based เตรียมที่จะพัฒนาโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ นมจากพืช เนื้อจากพืช และอาหารว่างจากพืช

เมื่อพิจารณาข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคมถึงต้นเดือนกรกฎาคม 2020 พบว่า ทั่วโลกมีการลงทุนเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ Plant Based ประมาณ 907 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 29,024 ล้านบาท ขณะที่ปี 2019 มีการลงทุน 457 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 14,624 ล้านบาท นอกจากนี้ยังมีแบรนด์ผลิตภัณฑ์ Plant Based เกิดขึ้นใหม่นับไม่ถ้วน (อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐ เท่ากับ 32 บาท)

อย่างไรก็ดี เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์ Plant Based ในแต่ละประเภท อาทิ ตลาดนม เริ่มมีผลิตภัณฑ์ Plant Based มากขึ้น เนื่องจากความต้องการผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพืชเพื่อรักษาและส่งเสริมสุขภาพ โดยพบว่าในประเทศสหรัฐอเมริกา ยอดขายผลิตภัณฑ์ Plant Based ที่สูงที่สุดในปี 2019 คือ ผลิตภัณฑ์นม เช่นเดียวกับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ก็พบว่าผลิตภัณฑ์นมจากพืชมีการเติบโตสูงสุด ไม่ว่าจะเป็นความต้องการด้านปริมาณและจำนวนผู้บริโภค ล้วนแต่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จึงมีการคาดการณ์ว่า ในอีก 3 – 5 ปีข้างหน้า ผลิตภัณฑ์นมจากพืชจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2024 จะมียอดขายผลิตภัณฑ์นมจากพืชทดแทนนมวัว (Plant milk substitutes) จากทั่วโลกรวมกว่า 34,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 1.088 ล้านล้านบาท

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มการตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

สำหรับผลิตภัณฑ์จากพืชประเภทเนื้อสัตว์จากพืช พบว่า ตั้งแต่ปี 2019 เป็นต้นมา ผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์จากพืชเข้าสู่ตลาดจีนและขยายตัวอย่างรวดเร็ว รายงานล่าสุดของบริษัท Markets and Markets บริษัทวิจัยการตลาดชื่อดัง เปิดเผยว่า ในปี 2019 ขนาดของตลาดเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชทั่วโลกมีมูลค่า 12,100 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 387,200 ล้านบาท และคาดการณ์ว่าจะมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย (CAGR) ตั้งแต่ปี 2019 – 2025 เท่ากับร้อยละ 15.0 ต่อปี โดยในปี 2025 จะมีมูลค่าถึง 27,900 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 892,800 ล้านบาท เนื่องจากเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชเป็นอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นใหม่ มีการเจริญเติบโตได้อย่างรวดเร็วเกินคาด โดยปัจจุบันสหรัฐอเมริกา คือตลาดผู้บริโภคเนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และยังคงรักษาอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยต่อปี (CAGR) อยู่ในระดับที่สูง ขณะที่ประเทศจีน มีปริมาณความต้องการบริโภคเนื้อสัตว์ที่เพิ่มสูงขึ้น แต่มีอุปทานไม่เพียงพอ ทำให้เนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชสามารถทดแทนความต้องการได้บางส่วน โดยข้อมูลจากบริษัท Bits x Bites (食芯资本 สื่อจีนคือเป็น) บริษัทร่วมทุนชั้นนำของจีน ในด้านการเกษตรและเทคโนโลยีอาหาร ได้วิเคราะห์ว่า เนื่องจากการระบาดของโรค COVID – 19 ประกอบกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกร (African swine fever : ASF) รวมถึงผลกระทบด้านการค้าจากสงครามการค้า สหรัฐ-จีน ทำให้ผลิตภัณฑ์โปรตีนรูปแบบใหม่ทดแทนเนื้อสัตว์ หรือผลิตภัณฑ์เนื้อสัตว์ที่ทำจากพืชมีโอกาสเติบโตและขยายตัวได้เป็นอย่างดีในตลาดจีน

มีการคาดการณ์ว่าตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based จะมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นมากกว่า 2 เท่าในอีก 10 ปีข้างหน้า โดยในปี 2018 มีมูลค่า 31,800 ล้านดอลลาร์สหรัฐหรือประมาณ 1.0176 ล้านล้านบาท จะขยับขึ้นเป็น 73,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือประมาณ 2.336 ล้านล้านบาท และจะทำให้ในปี 2028 มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ย (CAGR) เท่ากับร้อยละ 8.7 ต่อปี แต่อย่างไรก็ดีบริษัท Bits x Bites ได้ให้ข้อมูลว่าตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based แต่ละประเภทจะมีทิศทางที่แตกต่างกัน โดยการเติบโตของตลาดอาหารว่างจากพืช อาจจะไม่ชัดเจนเท่านมจากพืช หรือเนื้อสัตว์จากพืช เนื่องจากปัจจุบันผลิตภัณฑ์ Plant Based หลายชนิดยังคงมีปริมาณของเกลือและไขมันสูง ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการด้านสุขภาพของผู้บริโภคและแนวโน้มความต้องการในการบริโภคอาหารในอนาคต ดังนั้นผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพืชควรถูกพัฒนาให้มีโซเดียมต่ำและปรับปรุงสูตรไขมันที่เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายของผู้บริโภคเป็นสำคัญ

ผลิตภัณฑ์ Plant Based ถือเป็นอาหารที่มีข้อดีมากมาย ทั้งเรื่องของรสชาติ และความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ แต่อย่างไรก็ดี ยังมีปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการบริโภค โดยเฉพาะเรื่องของวัฒนธรรมและความแตกต่างของพฤติกรรมของผู้บริโภค ยกตัวอย่างเช่น ตลาดผู้บริโภคในจีนและยุโรปมีความแตกต่างกัน โดยผลิตภัณฑ์ Plant Based ของจีนมีมาตั้งแต่ดั้งเดิมแต่ยังต้องได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มผู้บริโภควัยรุ่น โดยเฉพาะเรื่องกลิ่น ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำได้ยากที่สุด เนื่องจากต้องปรับปรุงให้กลิ่นมีความเป็นธรรมชาติ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงด้านโภชนาการให้มีน้ำตาล และไขมันน้อย แต่รสชาติต้องยังคงความอร่อยและถูกปากผู้บริโภคด้วย เพราะสำหรับผู้บริโภคที่ชื่นชอบการบริโภคผลิตภัณฑ์ Plant Based จะให้ความสำคัญกับความอร่อยมากที่สุด ซึ่งข้อจำกัดด้านรสชาติเหล่านี้จึงเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ผู้บริโภคบางส่วนยังไม่สามารถยอมรับผลิตภัณฑ์ Plant Based ได้ ถึงแม้จะมีการอธิบายไว้ว่าขบวนการผลิตผลิตภัณฑ์ Plant Based จำเป็นต้องใส่กาวจากพืชหรือวัสดุส่วนผสมอื่นๆ เพื่อให้เหมือนเนื้อสัตว์จริง ประกอบกับโปรตีนที่ได้รับจากพืชจะมีความหอมไม่เท่ากับเนื้อสัตว์แท้ๆ ทำให้จำเป็นต้องใส่เครื่องเทศและสารธรรมชาติต่างๆ เพื่อแต่งกลิ่นให้เหมือนเนื้อสัตว์ และช่วยให้รสชาติดีขึ้น

- นโยบายภาครัฐ   เศรษฐกิจการลงทุน   แนวโน้มการตลาด   รายงานสินค้าและบริการ   อื่นๆ

ผลิตภัณฑ์ Plant Based จากพืชบางชนิดมีคุณสมบัติที่ย่อยยาก ส่งผลให้เมื่อผู้บริโภครับประทานเข้าไปแล้วจะมีอาการท้องอืดและไม่สบายท้อง ซึ่งเป็นข้อจำกัดและอุปสรรคอย่างหนึ่งของการพัฒนาผลิตภัณฑ์ Plant Based ในปัจจุบัน จึงทำให้ตลาด Plant Based ยังคงต้องได้รับการพัฒนาและยกระดับการผลิตอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากมีผู้บริโภคจำนวนมากเริ่มหันมาเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์ Plant Based โดยมีเหตุผลด้านสุขภาพเป็นสำคัญ ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มมีการลงทุนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ Plant Based เพิ่มมากขึ้น ซึ่งปัจจัยทั้งสองอย่างนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยผลักดันให้ตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based มีโอกาสขยายได้อย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

ผลกระทบด้านเศรษฐกิจต่อประเทศไทย และแนวทางการปรับตัวของภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการไทย

กระแสความต้องการอาหารที่อร่อยโดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งมีชีวิต และไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพืช หรือผลิตภัณฑ์ Plant Based ได้รับความสนใจจากผู้บริโภคทั่วโลกเป็นอย่างมาก ซึ่งการเติบโตของตลาด Plant Based ในจีนถือเป็นโอกาสที่ดีสำหรับผู้ประกอบการไทย โดยมีข้อมูลสนับสนุนที่น่าสนใจ พบว่าตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based ของจีนในปี 2019 มีมูลค่า 7,000 ล้านหยวน หรือประมาณ 31,500 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 (YoY) และคาดว่าจะมีมูลค่าสูงถึง 8,000 ล้านหยวน หรือประมาณ 36,000 ล้านบาท ในปี 2025 นอกจากนี้บริษัท CEVSN บริษัทวิจัยและให้คำปรึกษาทางการตลาดของจีน พบว่าในเดือนกรกฎาคม ปี 2018 ประเทศจีนมีปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์คิดเป็นร้อยละ 28 ของปริมาณการบริโภคเนื้อสัตว์ทั่วโลก ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนมากกว่า 1 ใน 4 ของการบริโภคเนื้อสัตว์ทั่วโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มมากขึ้น ไม่เพียงเท่านั้นยังพบว่า ผู้บริโภคหลักของผลิตภัณฑ์ Plant Based อาศัยอยู่ในเมืองขนาดใหญ่ อาทิ กรุงปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ กวางโจว และเซินเจิ้น คิดเป็นร้อยละ 46.9 ของผู้บริโภคทั้งหมด ขณะที่กลุ่มผู้บริโภคหลักมีอายุระหว่าง 18 – 35 ปี โดยผลิตภัณฑ์ Plant Based ที่ได้รับความนิยมและมีวางจำหน่ายมากที่สุด ได้แก่ อาหารว่าง อาทิ เนื้อวัวแห้ง เนื่องจากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีรสชาติอร่อย และดีต่อสุขภาพ (อัตราแลกเปลี่ยน 1 หยวน เท่ากับ 4.5)

ดังนั้น ผู้ประกอบการไทยที่ต้องการเข้ามาขยายตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based จำเป็นต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีรสชาติดี มีคุณค่าทางโภชนาการ และพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ให้มีความทันสมัยเข้ากับไลฟ์สไตล์ของผู้บริโภคยุคใหม่ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้บริโภควัย Gen Z นอกจากนี้ การได้รับการรับรองมาตรฐานด้านสินค้าอาหารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจีนก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นต่อผู้บริโภค ขณะที่ การสร้างการรับรู้และการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ และการร่วมมือกับ KOL ทั้งของจีนและไทยที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมในปัจจุบัน ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทควบคู่กันไป ก็จะช่วยช่วยให้การขยายตลาดผลิตภัณฑ์ Plant Based ในจีนมีโอกาสดีขึ้น และได้รับความนิยมจากผู้บริโภคชาวจีนมากยิ่งขึ้น

แหล่งที่มา: <https://news.21food.cn/12/2898850.html>
https://www.sohu.com/a/320659821_696850
 สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ เมืองชิงเต่า

- นโยบายภาครัฐ
- เศรษฐกิจการลงทุน
- แนวโน้มการตลาด
- รายงานสินค้าและบริการ
- อื่นๆ

Call Center 1169
www.ditp.go.th
www.thaitrade.com

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
563 ถนนนันทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมือง
จังหวัดนนทบุรี 11000

Thai Trade Center - Qingdao
Unit 2504 Shangri-La Center, Shi Nan
District, No.9 Xiang Gang Zhong
Road, Qingdao, 226071

Tel: +86-532-68621206
E-mail: qingdao@ditp.go.th
Facebook: @ditpqingdao
Insight CHINA : โอกาสสู่ตลาดจีน by สคต.ชิงเต่า

